

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/337

Karar No : 1980/528

ÖZET: Milli Güvenlik Konseyi 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına giren, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/b maddesindeki irtibat hali bulunan suçlara ait davaların Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Devacı : K.H.

Sanıklar : Metin Aras ve arkadaşları

O L A Y : 13.7.1978 günü, yönetim yeri İstanbul Şişli'de olan "A.Y.D.I.D."

Ayazağa Tüm İşçiler Derneği'nde yapılan kontrolde, duvar gazetesi niteliğinde el yazması dökümanlar ve toplatma kararı bulunan dergi ve kitaplar ele geçirilmiştir. Elde edilen bu dökümanlar üzerinde yapılan incelemeler sonunda; derneğin amacı dışında faaliyet gösterdiği, kitap ve dökümanlarla komünizm propagandası yapıldığı, halkın suç işlemeye teşvik ve tahrik edildiği, derneğin Türk Ceza Yasası'nın 141. maddesine aykırı faaliyet gösterdiğine büründüğü iddialarıyla, sanıkların eylemlerine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1., 173/son., 146. yoluyla 311., 141/1. ayrıca 1630 sayılı Yasa'nın 4/E maddesi yoluyla 64. ve 79. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle İstanbul C.Savcılığıca kamu davası açılmıştır.

İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi, 10.1.1979 gününde, 1978/455-1979/2 sayılı karar ile sanıklara atılı suçun sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu ve dava bakmanın sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi, 30.7.1980 günü 1980/133 sayılı karar ile; sanıkların eylemlerinin sıkıyönetim ilânına yol açan yaygın şiddet olaylarına ilişkin ve bağlantısının bulunmadığı, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla ilişkisinin saptanamadığı ve davaya bakma görevinin ağır ceza mahkemesine ait olduğu kanısına vararak, görevli yargı yerinin belirlenmesi için 22 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Oğuz Şeref Tolungüç, Orhan Erdem, Servet Tüzün ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yargı 22.12.1980 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Yardımcısı M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Askerî Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantı

Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay I savcısı yerine katılan Yardımcı Nursefa Pandar'ın aynı doğrultudaki sözlü açıklamal dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay kısmında oluş biçimi açıklanan ve sanıklara atılı suçların bir bölümü, huriyeti, vatan ve milletin bütünlüğünü, bölünmezliğini, bağımsızlığını, milli güveni tehlikeye düşüren ve temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya zemin hazırlayan olayların düşünsel ve eylemsel yapısını oluşturduğundan, bu suçların Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 numaralı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına girdiği, böylece sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıkca ortadadır. Suçun, 1402 sayılı 1 sa'nın 2301 sayılı Yasa ile değişik 13/a maddesinde belirlenen ve sıkıyönetim ilânı üç aydan daha önceki bir tarihte işlenmiş olmasına karşın, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu cumhuriyete, vatanın ve ulusun bütünlüğüne, bölünmezliğine, bağımsızlığına yönelik suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantısı açık olduğundan vatanın aynı Yasa'nın 13/b maddesi hükmü uyarınca Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektir.

Açıklanan nedenlerle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddine karar verilmelidir.

Bu görüşe İsmail Oğuz, Servet Tüzün ve Hasan Çelikkale katılmamışlardır.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden, bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddine, İsmail Oğuz, Servet Tüzün ve Hasan Çelikkale'nin karşı oylarıyla ve oyçokluğuyla 22.12.1980 gününde kesin olarak karar verildi.

Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özdural

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Şeref Bolungüç

Üye

Orhan Erdem

Üye

Servet Tüzün

Üye

Hasan Çelikkale

T.C.

YEREL İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Dosya No : 1980/507

Kımlar No : 1980/507

İSRAİL ÖZ YAKIŞI

En konudaki görüşümüze geçitli olarak ilgililer ve Bakanlar 20.4.1980
günü, 17321 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5.12.1960 günü, 373/10-457 sayılı
karara bağlı karşı oy yansında ayrıntılarıyla açıklanmış olduğunda, buradan
nilanmasına gerek bulunmamaktadır.

Aynı nedenlerle çokluk görüşüne karşıyız.

Üye

İsmail Ögür

Üye

Sarver Tüzün

Üye

Hasan Çelikkale

t.v.